

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	26282 підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

12.06.2020 р.

Справа № 0517/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" у складі:

Бардась Артем Володимирович – головуючий,

Омельченко Наталія Володимирівна,

Наталія Шалімова,

Мельник Віктор Миколайович,

Люта Ольга Василівна,

Кузнецов Кирило Андрійович,

Крутова Анжеліка Сергіївна,

Затонацька Тетяна Георгіївна,

Бридун Євгеній Володимирович,

Біловодська Олена Анатоліївна,

Serhii Kasian,

Roman Shulyar,

Olena Boienko,

за участі запрошених осіб:

Труніна Ірина Михайлівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26282
Назва ОП	підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета програми узгоджена із місією і стратегією ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та направлена на надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Зацікавленість бізнесу у підготовці фахівців для розбудови підприємницьких, торговельних та біржових структур характерна для всіх регіонів країни, а тому перспективність цієї ОП не викликає сумнівів. Саме тому започаткування цієї ОП позитивно сприйняли як внутрішні (студенти, викладачі) так і зовнішні (представники бізнесу, органи місцевого самоврядування, громадські організації, батьки майбутніх абітурієнтів) стейкхолдери та були підтримані ЗВО та коледами <https://ktipe.pnu.edu.ua/співпраця-з-коледами/> з якими в університеті підписані договори співпраці. У звіт про СО зазначено: «Цілі та програмні результати навчання узгоджувалися на рівні окремих навчальних дисциплін, які є спільними для всіх вітчизняних ОП (обов'язкові дисципліни циклу загальної підготовки), а також їх обсягів у кредитах ЄКТС». При цьому слід зауважити, що у навчальному плані 2019 року відсутні освітні компоненти циклу загальної підготовки У наведених прикладах урахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм наявне одне посилання на ОП КНУШ «Підприємництво та біржова діяльність».

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Підтвердження потреби у фахівцях даної ОП є пропозиція представників бізнесу про можливе працевлаштування фахівців першого випуску 2020 року та активне залучення зовнішніх стейкхолдерів до удосконалення практичної підготовки на функціонуючих підприємствах регіону. Збільшення набору абітурієнтів за два роки функціонування ОП свідчать про зростаючу зацікавленість абітурієнтів до цієї ОП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» була започаткована у 2017 році та отримала ліцензію на право здійснювати цю освітню діяльність у січні 2019 року (наказ МОН України № 53-л від 18.01.2018 р.) з ліцензійним обсягом 75 осіб. У 2017 році була розроблена ОП, яка була розрахована на підготовку бакалаврів на базі повної середньої освіти терміном 3 роки і 10 міс. З початку 2018/2019 навчального року набув чинності стандарт вищої освіти за цією спеціальністю (наказ МОН України № 1243 від 13.11.18 р.). Удосконалення цієї ОП в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відбулося у 2019 році. Оновлена ОП-2019, яка удосконалювалася з урахуванням вимог чинного Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у «Передумовах» розділу «Загальна інформація» містить інформацію про те, що вона поширюється на підготовку бакалаврів «- на базі повної загальної середньої освіти»; та -на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»). Відповідно ця ОП стосується підготовки бакалаврів на базі «повної загальної середньої освіти» у термін 3 рік 10 міс. денної форми навчання та підготовки бакалаврів на базі «молодшого спеціаліста» у термін 1 рік 10 міс. денної форми навчання, відповідно. На момент підготовки висновку на сайті кафедри розміщено проект оновленої ОП 2020 року. За основними складовими ОП відповідає чинному Стандарту вищої освіти, що засвідчує прагнення ЗВО на удосконалення перспективної спеціальності.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Переглянути надані навчальні плани за обсягом кредитів відповідають Стандарту вищої освіти і становить 240 кредитів. Разом з тим, акредитації підлягає, ОП для студентів, які навчалися за скороченим терміном 1 рік та 10 міс. Доречно було б саме у цьому пункті відзначити кількість кредитів, що передбачена для підготовки бакалаврів за скороченим терміном навчання і відзначити, що таку можливість теж передбачено Стандартом вищої освіти, а саме, «заклад вищої освіти має право визнати та пере зарахувати до 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра».

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

У 2019-2020 навч. році ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» очікує на перший випуск бакалаврів на базі молодшого спеціаліста з терміном підготовки 1 рік 10 міс. за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітня програма (ОП) «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» і на акредитацію подав документи, що стосуються їх підготовки. Для акредитації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня «бакалавр» надані відповідні документи: ОП в редакції року 2017 (ОП_2017); оновлена ОП в редакції 2019 (ОП-2019); навчальний план підготовки бакалаврів на базі «молодшого спеціаліста» у термін 1 рік 10 міс. денної форми навчання в редакції 2019 (НПс-2019); навчальний план підготовки бакалаврів на базі «повної загальної середньої освіти» у термін 3 рік 10 міс. денної форми навчання в редакції 2019 (НПд-2019) та навчальний план підготовки бакалаврів на базі «повної загальної середньої освіти» у термін 3 рік 10 міс. заочної форми навчання в редакції 2019 (НПз-2019). Навчального плану підготовки бакалаврів на базі «молодшого спеціаліста» у термін 1 рік 10 міс. денної форми навчання в редакції 2018 року (на момент набору студентів, що випускаються у червні 2020 року) не надано. Слід зауважити, що всі надані навчальні плани побудовані без дотримання вимог чинного законодавства і тому потребують уважного доопрацювання у блоці «практичної підготовки». див. далі у додатку

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Для обґрунтування відповідності ОП предметній області заявленої для неї спеціальності наводяться деякі приклади, що потребують прояснень. Зокрема: «Для вивчення методів, методик та технологій, якими повинен оволодіти здобувач і застосовувати на практиці, передбачені такі освітні компоненти: Стандартизація і сертифікація товарів і послуг, Економіка соціально-трудових відносин.» Не зрозуміло про які методи, методики та технології йдеться в ОК «Економіка соціально-трудових відносин»? «Інструменти та обладнання, які здобувач застосовує і використовує при вивченні дисциплін, зокрема, Інформаційні технології у ПТБД, Інформаційні системи в бізнесі відповідають потребам інформаційного суспільства для формування професійних компетентностей.». Однак, у відповідній таблиці 1 наводиться програмне забезпечення, яке використовується для формування ПРН. У звіті про СО йдеться про наступне: «Вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки забезпечують досягнення таких ПРН, як: вміння застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності; володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких,

торговельних і біржових структур; демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці; використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях». Вважаємо не коректним подібне обґрунтування відповідності оп предметній області заявленої для неї спеціальності.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Наявний у навчальних планах блок «вибіркові дисципліни за виробом ВНЗ» (ЗВО) суперечить чинним вимогам формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачами вищої освіти. В ОП зазначено, що «... вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати, як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін студентами.» разом з тим у навчальних планах такі блоки не відображені і не наводиться посилання (безпосередньо у навчальному плані), яким чином студент повинен обирати дисципліни вільного вибору і в якій кількості. Наведений лінк для ознайомлення із «Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії виражається правом вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ОП «ПТБД», що регламентується <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-realizatsii-zdobuvachamy-vyshchoi-osvityDVNZ-Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-V.-Stefanyka.pdf>» виявився не активним.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Аналіз силабусів та методичних рекомендацій навчальної та виробничої практик довів, що за своїми модулями вони не відрізняються між собою і передбачає відвідування організацій та підприємств. За таких умов доцільно передбачити не навчальну, а виробничу практику, єдине при цьому, можна запропонувати розробити наскрізну програму виробничої практики, з урахування структурно-логічної схеми теоретичної підготовки і на кожному етапі такої практики сконцентруватися на тих компетентностях, які набули студенти під час теоретичного навчання. Це дасть змогу структурувати практичну підготовку і не перевантажувати студентів під час проходження кожного етапу практики. Також звертає на себе увагу перелік документів, які рекомендовано студентам прикладати до звітів практики. деякі документи взагалі можуть містити комерційну таємницю. Наприклад, див. далі у додатку

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

При обґрунтуванні набуття студентами соціальних навичок (soft skills) доречно зазначити здатність до комунікацій за рахунок опанування іноземної мови, яка до речі, у навчальному плані підготовки бакалаврів на базі «молодшого спеціаліста» взагалі відсутня!!! А це не дає змогу ЗВО довести, що ОП дозволяє досягти програмних результатів навчання (прнз), визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Фактичне навантаження здобувачів вищої освіти відповідає встановленим нормам та може забезпечити досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Приведення практичної підготовки до наведених вище рекомендацій (реалізації наскрізної програму виробничої практики) може наблизити реалізацію даного підкритерію. Однак, слід також приділити особливу увагу використанню студентами під час опанування теоретичної підготовки, ліцензованих програмних продуктів, що у свою чергу наблизить студентів до практичної реалізації професійної діяльності під час проходження практики

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

В університеті розроблені та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО: <https://admission.pnu.edu.ua> Правила прийому на навчання ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Правила чіткі і зрозумілі та не містять жодних дискримінаційних положень по відношенню до ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Відповідно до звіту про СО зазначено, що «Правила прийому за посиланням <https://admission.pnu.edu.ua/університету-2020-року/> на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП». За даним посиланням відсутня Програма вступних випробувань для вступу на цю ОП на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодшого спеціаліста» наведена на веб-сторінці (<https://ktipe.pnu.edu.ua/спеціальність-підприємництво-торгі/>) і містить інформацію про Правила прийому на навчання та вимоги до вступників даної ОП. Розміщена Програма вступних випробувань потребує відповідного оформлення (позначення номеру протоколу засідання приймальної комісії, дати затвердження і підпису відповідальної особи). Пропонується переглянути рекомендовану літературу на предмет її сучасності і не рекомендувати вступникам літературу 10 – 17 річної давнини (Економіка підприємства (в питаннях і відповідях) [текст]: навч. посібник / І. І. Цигилик, Я. Р. Бибик, М. Я. Ємбрик, В. Ф. Паращич. – рек. МОН України, 2-ге вид., доп. та перероб. – К.: ЦУЛ, 2007. – 212 с. ; Ніколенко Ю.В. Політекономія: підручник / Ю.В. Ніколенко; за ред. Ю.В. Ніколенка. – К.: ЦУЛ, 2003. – 412 с.)

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У звіті про СО наводиться інформація стосовно того, яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО і яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу. при цьому не наведено прикладів застосування наявних в університеті документів студентами даної ОП.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Наведене, на нашу думку, у звіті про СО та висновку ЕГ, пояснення стосовно документів ЗВО, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є не коректним, бо описує процедуру зарахування результатів навчання, отриманих у формальній освіті. А саме, «зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача вищої освіти на ім'я керівника структурного підрозділу (декана факультету/директора інституту) на підставі академічної довідки, додатка до документу про вищу освіту (диплома молодшого спеціаліста/молодшого бакалавра, бакалавра, спеціаліста, магістра), виданих закладом вищої освіти, або витягу з навчальної картки студента, завіреної в установленому порядку». При цьому і гарант і ЕГ посилаються на розроблене у ДВНЗ ПНУ Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалене вченою радою введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf Рекомендовано внести уточнення у цей документ для чіткого розмежування процедури зарахування результатів отриманих студентами у формальній та неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Деталізація методів організації та здійснення навчання наведена в ОП, робочих програмах, інформаційному пакеті спеціальності <https://ktipe.pnu.edu.ua/інформаційний-пакет-ектс/> та співвідносно результатів навчання в таблиці з форми самооцінювання. Стосовно форм та методів навчання і викладання на ОП, які б сприяли досягненню програмних результатів навчання у звіті про СО зазначено, що їх деталізація наведена в інформаційному пакеті, ОП (хоча ОП не містить такої деталізації), в робочих програмах (хоча на сайті кафедри робочі програми відсутні) та в наявних силабусах ОК (при цьому переважна частина силабусів, що мають відношення до підготовки бакалаврів за скороченим терміном на сайті кафедри відсутні).

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

На сайті кафедри представлений перелік силабусів обов'язкових та вибіркових дисциплін у розрізі курсів навчання. Цей перелік наведений для студентів, які навчаються з роки та 10 м. Окремого переліку силабусів для студентів, що навчаються за скороченою формою немає. Стосовно силабусів слід зазначити загальні рекомендації: переглянути силабуси на предмет розподілу годин на вивченні окремих тем і не передбачати розгляд тем розрахованих на 1 академічну годину, зокрема в силабусах ОК «Комерційна діяльність», «Організація діяльності ПТБ структур», «Інфраструктура товарів та послуг» (можливо доцільно частину матеріалу винести на самостійне вивчення); узгодити назви ОК з їх змістом (зокрема, силабус з ОК «Митна оцінка» потребує суттєвого перегляду і дотримання внутрішньої структуро-логічної схеми викладення матеріалу і можливо зміни назви ОК); не допускати, щоб у назвах ОК було наявне дублювання або використання парафраза та всі ОК за своїм змістом відображати дотичність до предметної області ОП(зокрема, переглянути такі дисципліни як: «Облік і оподаткування - Облік у ПТБД - Облік діяльності малого і середнього бізнесу -- Оподаткування у ПТБД»; «Інформаційні технології у ПТБД -- Інформаційні системи в бізнесі»; тощо; звернути особливу увагу на відповідність компетентностей та ПРН у матрицях ОП, силабусах, інформації відображеній у таблиці з самооцінювання. як приклад, невідповідності у силабусах ОК 23 (Біржова діяльність ПРН 5,13, В ОП в матриці, в силабусі 5,1,16); ОК-25 (Економіка-підприємства ПРН в матриці ОП 1,2,7,17, в силабусі 1, 2, 6,15,17) тощо. див. угодатку

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Рекомендувати розбудовувати напрямок наукової діяльності пов'язаний не тільки з розробці проекту – «Роль децентралізації для розвитку підприємництва в ОТГ» на базі «Агентів змін» та його реалізації із можливими спільними публікаціями здобувачів вищої освіти із науковими керівниками у провідних наукових журналах та оприлюднення цих результатів на міжнародних конференціях..

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У звіті про СО зазначено, що «Затвердження та зміни РПНД, силабусів, інших навчально-методичних матеріалів здійснюються відповідно до <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiuosvitnoho-protsesu> ПОСИЛАННЯ НЕ АКТИВНЕ. При цьому наявна потреба в аналізі тематика кваліфікаційних робіт та узгодженні її з предметною галуззю ОП. Зокрема, таких тем кваліфікаційних робіт, як: Економічні засади публічного фінансового контролю; Механізм забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання; Економічна діагностика інвестиційної привабливості підприємства в умовах динамічного бізнес-середовища; Розвиток підприємницької діяльності на засадах підвищення економічної безпеки тощо.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

По тексті звіту по СО весь час мова йде про РПНД, однак, доступ до них відсутній і підтвердити наявність описаних складових не є можливим. Зокрема при організації поточного контролю кафедри університету погоджують з науково-методичною радою факультету зміст, форми проведення контрольних заходів та критерії оцінювання, які відображаються у РПНД <https://ktipe.pnu.edu.ua/критерії-оцінювання/> і дозволяють кожному студенту надати інформацію про особливості оцінювання різних видів освітньої діяльності: усної відповіді, науково-дослідного завдання, тестових завдань, письмової екзаменаційної роботи, розрахункового завдання (у вигляді задачі) екзамену, теоретичного питання екзамену, творчого екзамену. Студенти мають доступ до розкладу занять <http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi> і у них є можливість відслідковувати терміни начального процесу, види і терміни контролю

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

По тексті звіту по СО весь час мова йде про РПНД, однак, доступ до них відсутній і підтвердити наявність описаних складових не є можливим. Зокрема при організації поточного контролю кафедри університету погоджують з науково-методичною радою факультету зміст, форми проведення контрольних заходів та критерії оцінювання, які відображаються у РПНД <https://ktipe.pnu.edu.ua/критерії-оцінювання/> і дозволяють кожному студенту надати

інформацію про особливості оцінювання різних видів освітньої діяльності: усної відповіді, науково-дослідного завдання, тестових завдань, письмової екзаменаційної роботи, розрахункового завдання (у вигляді задачі) екзамену, теоретичного питання екзамену, творчого екзамену. Студенти мають доступ до розкладу занять <http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi> і у них є можливість відслідковувати терміни начального процесу, види і терміни контролю

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Стандарту вищої освіти та передбачає атестаційний екзамен та публічний захист кваліфікаційної роботи. В результаті удосконалення ОП планується в якості атестації залишити підготовку та публічний захист кваліфікаційної роботи.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті розроблено та розміщено на сайті повний пакет документів, що регулюють процедури проведення контрольних заходів. Всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до цих документів. Враховуючи те, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» існує не тривалий термін випадків оскарження результатів контрольних заходів та врегулювання конфліктних ситуацій не наведено. У розміщених у відкритому доступі результатах опитування студенти висловлюють задоволення від освітнього процесу і бажання вчитися та опанувати дуже престижну спеціальність. В університеті розроблена процедура запобігання та врегулювання будь-яких конфліктних ситуацій. Функціонує гаряча лінія з ректором через електронну скриньку: rector@pnu.edu.ua. Процедура врегулювання порядку повторного проходження контрольних заходів чітко прописана у Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника», доведена до студентів і передбачає: дотримання визначених термінів погашення заборгованості та кількості спроб складання екзаменів.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В університеті окрім затверджених документів введена посада провідного фахівця з питань запобігання і виявлення корупції, завданням якого є попередження різних проявів корупції, в тому числі і шляхом моніторингу відгуків у соціальних мережах. Для запобігання плагіату в університеті використовують системи виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості такі як unichек (<https://unichек.com/>) та plagiat.pl (<https://plagiat.pl>), які рекомендовано МОН України. Перевірці підлягають всі кваліфікаційні роботи. На підставі звітів з перевірки кафедра приймає рішення про оригінальність роботи і допуск роботи до захисту. За рішенням кафедри оригінальність роботи повинна бути не менше 65 %. Станом на дату написання звіту цей рівень підвищено до 100%.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Зважаючи на висновок ЕГ стосовно того, що «...ЗВО належним чином обґрунтував та надав раціональне пояснення щодо кожної дисципліни в межах академічної або професійної кваліфікації викладачів...» необхідно відзначити, що аналіз інформації наведеної у таблиці 2. «Зведена інформація про викладачів» підтверджує наявність невідповідності професійної кваліфікації викладачів, що викладають дисципліни за даною ОП, Зокрема, це стосується дисциплін: Експертна оцінка товарів і послуг у ПТБД, Митна оцінка товарів, Стандартизація товарів та послуг, Товарознавство, Фондовий ринок, Торговельна діяльність, Тренінговий курс «Товарознавча експертиза», Ціноутворення у ПТБД, Управління якістю товарів і послуг, Державне регулювання підприємств а, торгівлі та біржової діяльності, Міжнародний бізнес тощо. Звертає на себе той факт, що окремі викладачі зосереджують на собі значну кількість дисциплін різного профілю, а саме, викладач Стефінін В. В. забезпечує викладання 11 дисциплін (Бізнес комунікація у ПТБД, Напрямок РОЗВИТКУ бізнесу в ПТБД, Митна оцінка товарів, Інноваційна діяльність підприємницьких, торговельних та біржових структур, Безпека економічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, Соціальна відповідальність у ПТБД, Стратегії у ПТБД, Управління ризиками у ПТБД, Поведінка споживача,

Логістика у ПТБД, Складська логістика), викладач Ціжма Ю.І. – 10 (Електронна комерція, Електронна торгівля, Інформаційні технології у ПТБД, Інформаційні системи в бізнесі, Підприємницьке право, Нормативно-правове регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур, Організація виробництва, Експертна оцінка товарів і послуг у ПТБД, Експертна оцінка товарів і послуг у ПТБД, Торговельна діяльність). Така ситуація не може сприяти високому рівню надання освітніх послуг за ОП, яка акредитується.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Підвищення професійної кваліфікації викладачів можливе за рахунок чіткого розподілу дисциплін між викладачами кафедри та поживлення публікаційної й методичної активності НПП. Такий підхід зробить можливим забезпечити кожен дисципліну авторськими методичними розробками та виключити із силябусів літературу, що не відповідає сучасним тенденціям розвитку цієї галузі знань, спланувати проведення наукових досліджень разом із здобувачами вищої освіти та сприятиме поживленню публікаційної активності НПП. Тобто, для реалізації професійної кваліфікації рекомендувати приділити більше уваги розробці навчально-методичних матеріалів забезпечення навчального процесу, зокрема навчально-методичного забезпечення дисциплін, які викладають НПП на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та враховувати цей вид діяльності під час рейтингового оцінювання викладачів.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Вважаємо, що залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу не може обмежуватися тільки забезпеченням практики, а тому передбачити залучення провідних фахівців до проведення майстер-класів, круглих столів, тренінгів, вебінарів тощо.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Позитивна практика рецензування кваліфікаційних робіт та участі у роботі екзаменаційних комісій не може вважатися вичерпною для покращення та удосконалення ОП, а тому доцільним є залучення провідних фахівців до проведення аудиторних занять, виконання спільних проектів із покращення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

В рамках існуючої системи підвищення кваліфікації НПП в університеті, особливу увагу слід звернути на стажування викладачів пов'язане безпосередньо з тими дисциплінами, які викладаються ними на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Доцільно зосередитись на стажуванні в тих підприємствах, які потребують розробки нових підходів до ведення бізнесу, з можливим впровадження наукових розробок.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

За даними аналізу таблиці 3 та спираючись на інформацію ЕГ стосовно наданої інформації про недостатність спеціального програмного забезпечення для підготовки конкурентоспроможних фахівців важливим є проведення ретельного аналізу найбільш поширених програмних продуктів, які використовуються у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та поступове їх запровадження в початковий процес. Це суттєво підвищить зацікавленість здобувачами вищої освіти освітнім процесом та прискорить адаптацію їх до умов реальної професійної діяльності.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Позитивним слід вважати те, що Університет забезпечує всіх бажаючих можливістю дистанційного навчання D-Learn безкоштовно (посилання: <http://www.d-learn.pu.if.ua>)

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

В університеті для забезпечення безпечного для життя та здоров'я здобувачів вищої освітнього середовища з 28.12.2019 р. функціонує «Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи» (<https://vvrpr.pnu.edu.ua/2019/10/18/на-допомогу-студентам>).

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Для здобувачів вищої освіти в університеті створені всі умови для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки. Функціонують Молодіжний центр PARAGRAPH, перший у Івано-Франківську створений студентами для потреб молоді; Проектно-освітній центр «Агенти змін» <http://agentyzmin.pnu.edu.ua/ua>; Студентський профком <https://www.facebook.com/pu.profkom>) та Студентський сенат <https://www.facebook.com/senatpnu>.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» забезпечує рівні можливості та умови для навчання осіб з різними запитами та особливими освітніми потребами.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Для вирішення проблем, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією в університеті введено посаду провідного фахівця з питань запобігання і виявлення корупції. Відділом виховної та психолого-педагогічної роботи проводяться заходи, які спрямовано на профілактику насильства, булінгу, гендерної дискримінації в освітньому просторі, конструктивної взаємодії.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

На нашу думку, до існуючого переліку підстав для внесення змін до діючих ОП та розробки нових доцільно враховувати рекомендації Національного Агенства та рекомендації попередніх акредитацій

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Запроваджена в університеті системи залучення здобувачів вищої освіти до розробки та перегляду ОП формує у майбутніх фахівців активну життєву позицію, відповідальності за покращення навчального процесу, удосконалення ОП. Залучення здобувачів вищої освіти до анкетування спонукає їх до появи ініціатив в різних сферах освітньої діяльності.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

На кафедрі налагоджений ефективний зв'язок із потенційними роботодавцями, який має перспективи залучення роботодавців не тільки до керівництва практикою, рецензування кваліфікаційних робіт, та участі в роботі екзаменаційних комісій, а й до проведення аудиторних занять у вигляді тренінгів, майстер-класів тощо.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Станом на дату оформлення звіту такої практики немає, однак, на кафедрі наявне бачення управління цим процесом, що ще більше сприятиме покращенню та удосконаленню ОП.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відсутність зауважень за результатами внутрішніх аудитів не може вважатися 100% позитивом. Будь-яка система управління здатна удосконалюватися і змінюватися тільки за рахунок повноцінного, ретельного аудиту. Можливо доцільно переглядати процедуру внутрішнього аудиту з метою розширення питань, які потребують удосконалення. Саме наявність виявлених невідповідностей розробка коригувальних дій та запровадження ризико-орієнтованого управління дасть змогу університету досягати найвищих результатів.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

За результатами попередньої акредитації ОП Прикладна економіка ОР магістр, основі висновку ГЕР 05 А-19-0057-30, було здійснено низка заходів, яка суттєво покращила сприйняття ОП, що акредитується. Звертає на себе увагу оперативність реагування за пропозиції щодо покращення освітньої діяльності на кафедрі. Одним із питань, що вирішувалось за результатами попередньої акредитації, було документу, який регламентував би умови зарахування результатів неформальної освіти (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf). Це завдання було виконано. Виникає дискусійне питання щодо процедури описаної у цьому документі стосовно зарахування результатів неформальної освіти. Відповідно до розробленого положення «зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача вищої освіти на ім'я керівника структурного підрозділу (декана факультету/директора інституту) на підставі академічної довідки, додатка до документу про вищу освіту (диплома молодшого спеціаліста/молодшого бакалавра, бакалавра, спеціаліста, магістра), виданих закладом вищої освіти, або витягу з навчальної картки студента, завіреної в установленому порядку, або сертифіката про практику/стажування, або сертифіката про проходження тренінгу». Описана процедура більше нагадує зарахування результатів навчання у формальній освіті здобутих в іншому ЗВО. Є пропозиція розмежувати ці дві процедури і передбачити можливість зарахування результатів неформальної освіти із використанням різноманітних тренінгів, вебінарів, майстер-класів, які проводять не НПП ЗВО, а практики, які безпосередньо працюють у певній сфері, або державні органи, які долучаються до наближення теоретичної та практичної підготовки фахівців різних галузей і профілів.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В подальшому під час формування звітів про СО особливу увагу слід приділити коректному відображенню всіх необхідних посилань. Це значно прискорює роботу з матеріалами, що стосуються ОП та залишає позитивне враження. Сайт кафедри та університету зручний для пошуку інформації, що має відношення, зокрема, до ОП. Однак окремі документи так і не були знайдені, зокрема, РНПД.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Позитивним можна вважати розміщення проєкту ОП 2020 (<https://ktipe.pnu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b5%d0%ba%d1%82-%d0%be%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%bd%d1%8c%d0%be%d1%97-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%bo%d0%bc%d0%b8-%d0%bf%d1%96%d0%b4%d0%bf%d1%80%d0%b8%d1%94%d0%bc-2/>) за результатами роботи експертної групи. Кафедра оперативно відреагувала на пропозицію розміщувати зауваження та пропозиції від стейкхолдерів щодо вдосконалення ОП тощо.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

За результатами проведеного аналізу, наданої інформації, виявлена невідповідність між переліком ОК в ОП та навчальному плані і наявних силабусів ОК на сайті кафедри, що використовують для підготовки бакалаврів на базі «молодшого спеціаліста» за скороченим терміном навчання 1 р 10 м.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Рекомендовано проаналізувати доцільність вилучення блоку ОК загальної підготовки для бакалаврів зі скороченим терміном навчання з метою забезпечення програмних результатів навчання передбачених чинним Стандартом вищої освіти. 2. У звіті про СО зазначено: «Оновлення ОП відбулось за рахунок введення обов'язкових компонент: Управління бізнес-процесами у підприємстві, Митна оцінка товарів, Стандартизація і сертифікація товарів і послуг, Управлінський облік у ПТБД– досягнення результатів навчання 1, 2, 6, 7, 12, 15, 19; та вибіркового компонент: Культура та етика підприємництва, Бізнес-культура, Інфраструктура ринку товарів і послуг, Логістика у ПТБД, Складська логістика, Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, Тренінговий курс "Товарознавча експертиза", Рекомендовано ретельно переглянути окремі компоненти, які були внесені до ОП з метою її оновлення. зокрема, мова може йти про ОК: «Митна оцінка товарів» та Тренінговий курс "Товарознавча експертиза". Зазначені компоненти потребують відповідного попереднього вивчення дисциплін, які не знайшли свого

відображення в ОП, а тому, це ставить під сумнів доречність такого оновлення. 3. Для демонстрації досягнення програмних результатів навчання за ОП, що акредитується, ЗВО наводить інформацію у таблиці 1. Разом з тим слід звернути увагу на те, що для такого підтвердження ПНУ наводить вибіркові дисципліни, які не можуть забезпечувати досягнення ПРН. Рекомендовано проаналізувати інформацію і привести її у відповідність вимогам чинного законодавства. 4. Рекомендовано уважно переглянути зміст ОП та вилучити із її тексту терміни, які не вживаються у чинному законодавстві про вищу освіту, зокрема, «державна атестація» (с.6,10 ОП). Потребує доопрацювання ОП стосовно відповідності компонентів, наведених у п. 2.1, віднесених до різних блоків, та відображення цих компонентів у структурно-логічній схемі (п.2.2). Рекомендовано привести у відповідність до чинних вимог рис. 1 та 2, зосередивши увагу на обов'язкових компонентах, які повинні забезпечити досягнення ПРН. Рекомендовано вилучити із ОП матрицю 4.2. та 5.2. Вважаємо за доцільне не обмежуватись інформацією у п.2.1 стосовно переліку ОК для підготовки бакалаврів терміном 3 роки та 10 місяців, а додати відповідний перелік ОК для бакалаврів, які здобувають вищу освіту на базі «молодшого спеціаліста» та акредитуються безпосередньо у 2020 році. Це дасть можливість проаналізувати цей перелік на відповідність всім компетентностям і ПРН ОП 5. Для підтримки стабільної зацікавленості потенційних срейкхолдерів до ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», важливим є ретельний і постійний моніторинг досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм за цією чи спорідненою спеціальностями та впровадження кращих практик у підготовку фахівців цієї ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Привести у відповідність основі документи стосовно ОП за різними термінами навчання (зр.10 м та 1 р. 10 м) 2. Відповідно до узгоджених навчальних планів та ОП удосконалити (за наявності) або розробити (за відсутності) силабуси ОК з урахуванням мінімальних вимог до їх наповнення див. рекомендація 1 до критерію 4_ 3. У навчальних планах у вигляді примітки зафіксувати процедуру вибору у скороченій формі, без детального пояснення, а тільки на рівні кількості кредитів, які студенти повинні обрати у блоці вільного вибору. 4. Розглянути доцільність розробки програми наскрізної практичної підготовки з урахування структурно-логічної схеми теоретичної підготовки і на кожному етапі такої практики сконцентруватися на тих компетентностях, які набули студенти під час теоретичного навчання. 5. Переглянути зміст виробничої практики з метою більш коректної рекомендації стосовно документів, які студент повинен прикласти до звіту. 6. Програму практики доцільно переглянути через призму предметної області ОП. 7. Стосовно методичного забезпечення практики. При формуванні силабусів, доречно на нашу думку, змінити форму шаблону і не використовувати його для цих ОК. У шаблонах мова йде про дисципліни, що не відповідає зазначеним компонентам ОП. Можливо для цих ОК достатньо методичних рекомендацій, в яких розписано все, що стосується їх реалізації, але це на розсуд ЗВО. 8. При формуванні навчального плану за скороченим терміном навчання перевірити наявність всіх ОК, які забезпечують досягнення ПРН.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Привести оформлення Програми вступних випробувань у відповідність вимогам щодо оформлення (позначення номеру протоколу засідання приймальної комісії, дати затвердження і підпису відповідальної особи). Переглядати джерела, які рекомендуються вступникам під підготовку до вступних випробувань. 2. Рекомендовано винести на обговорення процедуру зарахування результатів отриманих у неформальній освіті. Розмежування процедури зарахування результатів отриманих студентами у формальній та неформальній освіті. Та затвердити, на рівні університету, максимальний обсяг кредитів, які дозволено здобувачеві вищої освіти за результатами неформальної освіти. Внести уточнення до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалене вченою радою введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Під час удосконалення наявних або розробки нових силабусів врахувати загальні вимоги щодо: назви дисципліни; послідовності викладення матеріалу; розподілу годин, що виділяється на одне аудиторне заняття (із розрахунку 2 академічні години); на відповідність загальних, спеціальних компетентностей ті ПРН відображених в ОП 2. Рекомендація стосовно методичного забезпечення таких ОК, як курсові роботи, кваліфікаційна робота, практики, атестація залишити традиційну форму або вид методичного забезпечення, як методичні рекомендації або програми. Якщо ЗВО бажає оформлювати ці ОК у вигляді силабусів зверніть увагу на шаблон оформлення силабусів і змініть його у відповідності до виду ОК, а саме, необхідно перейменувати або прибрати із форми силабусів такі пункти, як «Анотація до навчальної дисципліни», «Мета та цілі навчальної дисципліни», «Результати навчання (компетентності)», «Організація навчання», «Обсяг навчальної дисципліни», «Ознаки курсу», «Тематика курсу», «Система оцінювання курсу», «Політика курсу», «Рекомендована література». 3. Переглянути тематику кваліфікаційних робіт на предмет відповідності предметній області та відповідності ОК, які опановують студенти за цією ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Запровадити систему ознайомлення студентів із їх правами за результатами проведення контрольних заходів (право на оскарження результатів контрольних заходів, їх повторного проходження) та доведення до студентів обов'язку дотримання визначених термінів погашення заборгованості та кількості спроб складання екзаменів. 2. Запровадити чітку процедуру ознайомлення студентів із поняттями, особливостями запровадження та контролю за дотриманням норм академічної доброчесності в університеті..

Критерій 6. Людські ресурси

1. Розробити перспективний план підготовки методичних та наукових матеріалів дотичних до дисциплін даної ОП 2. Розробити перспективний план підвищення кваліфікації викладачів у прив'язці до дисциплін, що викладаються на цій ОП. 3. Забезпечити рівномірний розподіл дисциплін, які викладає кожен викладач 4. Після узгодження змісту навчальних планів повного та скороченого терміну підготовки, визначення переліку дисциплін забезпечити розробку (за відсутності) або удосконалення (за наявності) силябусів ОК з урахуванням компетентностей та ПРН відображених в ОП та навчальних планах. 5. Вийти з пропозицією до стейкхолдерів по залучення здобувачів вищої освіти та НПП до виконання спільних проектів із покращення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. 6. За домовленістю із стейкхолдерами планувати підвищення кваліфікації викладачів у підприємницьких, торговельних та біржових структурах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Проведення ретельний аналіз найбільш поширених програмних продуктів, які використовуються у підприємницьких, торговельних та біржових структурах. Скласти план придбання та впровадження їх в початковий процес. 2. Запланувати розробку повноцінних дистанційних курсів з дисциплін ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Залучати найбільш обдарованих студентів до спільної розробки окремих практичних кейсів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Враховувати рекомендації Національного Агентства стосовно підстав для внесення змін до діючих та розробки нових ОП 2. Передбачити розширення форм співпраці кафедри із зовнішніми стейкхолдерами 3. Започаткувати ефективну систему збору інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. 4. Удосконалити процедури внутрішнього аудиту на основі ризико-орієнтованого управління освітньої діяльності. 5. Проаналізувати та розмежувати процедури визнання формальної та неформальної освіти в університеті, обмеживши кількість дозволених кредитів, що здобуваються студентами в результаті неформальної освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Розмістити на сайті кафедри РНПД відповідно до інформації у звіті про СО. Або вилучити подібні посилання із тексту звіту, як такі документи не оформлюються на кафедрі. 2. Привести у відповідність Перелік ОК в ОП, навчальному плані та розмістити силябуси ОК, що використовуються для підготовки бакалаврів на базі «молодшого спеціаліста» за скороченим терміном навчання 1 р 10 м. При цьому особливу увагу приділити досягненню всіх ПРН відображених в ОП,

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>висновок у додаток.pdf</i>	9AGLBfOeciVtS17uhUwB2TZJqDu+r9Do6CuKHSS7LvA=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРДАСЬ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ